

Rafał Czachor

Koncepcja bezpieczeństwa narodowego Gruzji z 8 lipca 2005 roku

Wschodnioznawstwo 2, 365-383

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Koncepcja bezpieczeństwa narodowego Gruzji

z 8 lipca 2005 roku

(Ministerstwo Spraw Zagranicznych Gruzji, <http://www.mfa.gov.ge>)

„Niewzruszoną wolą obywateli Gruzji jest umocnienie demokratycznego porządku społecznego, wolnej gospodarki, socjalnego państwa prawa; zabezpieczenie powszechnych praw i wolności człowieka, umocnienie niezależności państwowej i pokojowych stosunków z innymi narodami”

Preambuła Konstytucji Gruzji

1. Obecnie Gruzja znajduje się na znaczącym etapie swojej wielowiekowej historii. Po siedemdziesięcioletniej okupacji, w 1991 roku, Gruzja ponownie uzyskała wolność, po której nastąpił okres politycznej i gospodarczej niestabilności; konfliktów wewnętrznych, wzmacnianych siłami zewnętrznymi. Nie bacząc na to, naród Gruzji przyjął niewzruszone postanowienie – budować demokratyczne i wolne państwo, gdzie będzie gwarantowana nadrzędność prawa, prawa człowieka, bezpieczeństwo, pomyślność obywateli i gospodarki rynkowej.

„Rewolucja róż” w 2003 roku jeszcze raz pokazała, że demokracja i wolność są dla narodu Gruzji tradycyjnymi wartościami, mającymi podstawowe znaczenie. Gruzja, jako nieoddzielna część politycznej, gospodarczej i kulturowej przestrzeni Europy, której fundamentalne narodowe wartości bazują na wartościach i tradycjach Europy, dąży do integracji z systemem politycznego i gospodarczego bezpieczeństwa Europy. Gruzja dąży do powrotu do swojej europejskiej tradycji i bycia nieoddzielną częścią Europy. Koncepcja narodowego bezpieczeństwa Gruzji jest fundamentalnym dokumentem, który odzwierciedla sposób rozwoju bezpieczeństwa kraju, podstawowych wartości i interesów narodowych, opisuje zagrożenia bezpieczeństwa, niebezpieczeństwa i wyzwania, a także wyznacza podstawowe kierunki bezpieczeństwa. Koncepcja ta wspiera dążenie narodu Gruzji do urzeczywistnienia pełnej integracji kraju z Paktem Północnoatlantyckim „NATO” i Unią Europejską oraz wniesienia swojego wkładu we wzmacnienie bezpieczeństwa regionu czarnomorskiego, jako części składowej euroatlantyckiego systemu bezpieczeństwa.

Władze Gruzji, na podstawie koncepcji bezpieczeństwa narodowego, podejmują odpowiednie przedsięwzięcia długoterminowe, które zapewniają ochronę fundamentalnych wartości narodowych i sprzyjają urzeczywistnie-

niu interesów narodowych adekwatnym reagowaniem na zagrożenia, ryzyka i wyzwania stojące przed bezpieczeństwem narodowym.

Na podstawie koncepcji bezpieczeństwa narodowego tworzy się różne pochodne strategie i plany. Razem ze zmianami koncepcji bezpieczeństwa narodowego następuje weryfikacja pochodnych strategii i planów.

2. Podstawowe wartości narodowe Gruzji.

Państwowość Gruzji opiera się na fundamentalnych wartościach narodowych, których ochrona jest obowiązkowa dla istnienia i bezpieczeństwa Gruzji, dla bezpieczeństwa i pomyślności jej obywateli.

Gruzja ochroni swoje podstawowe wartości narodowe wszystkimi istniejącymi środkami prawnymi. Podstawowe wartości narodowe Gruzji:

2.1 Niezależność: Gruzja jest suwerennym, niezależnym państwem, które szanuje suwerenność, integralność terytorialną innych państw, a także żąda od nich analogicznego postępowania. Gruzja nie akceptuje ingerencji innych państw w swoje wewnętrzne sprawy.

2.2 Wolność: prawa i wolności: uwzględnione w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a także obrona podstawowych wolności są podstawowymi wartościami narodowymi. Gruzja gwarantuje każdemu obywatelowi i każdej zamieszkującej jej terytorium grupie ochronę ich praw i wolności, przewidzianych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, szanuje ich prawo wyboru i zapewnia sprzyjające warunki dla realizacji możliwości każdego obywatela.

2.3 Demokracja i zwierzchność prawa: Gruzja jest wierna uniwersalnym wartościom demokratycznym i zasadom, na podstawie których tworzy demokratyczny system władzy, gdzie uprawnienia władzy państwowej określane są prawem i rozdzielone między gałęziami władzy. W politycznym systemie Gruzji gwarantowana jest siła władzy sądowniczej i jej niezależność. Gruzja sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego i zapewnia niezależność środków masowego przekazu.

2.4 Dobrobyt: dla podwyższenia dobrobytu każdego obywatela i stworzenia godnych warunków życia, Gruzja zapewnia stały rozwój gospodarczy kraju na zasadach demokracji, transparentności i efektywności polityki społecznej. Władze Gruzji sprzyjają rozwojowi wolnej gospodarki rynkowej; tworzą warunki sprzyjające rozwojowi wolnej przedsiębiorczości, handlu zagranicznego i przyciągnięciu inwestycji.

2.5 Pokój: Gruzja stawia sobie za cel ukształtowanie stosunków ze wszystkimi państwami w oparciu o zasady prawa międzynarodowego.

Dla Gruzji najważniejszy jest rozwój przyjaznych stosunków z sąsiadami. W celu rozwiązania kwestii spornych, Gruzja używa pokojowych metod, przewidzianych normami prawa międzynarodowego. Wolna, niezależ-

na, integralna, rozwijająca się i pokojowa Gruzja wniesie znaczący wkład we wzmocnienie bezpieczeństwa i stabilności w regionie.

2.6 Bezpieczeństwo: władze Gruzji dążą do zapewnienia bezpieczeństwa państwa, jego instytucji i obywateli w ramach granic państwowych, uznanych przez społeczność międzynarodową. Zapewniając bezpieczeństwo, Gruzja kieruje się normami prawa międzynarodowego.

3. Interesy narodowe Gruzji

Interesy narodowe Gruzji wynikają z sytuacji istniejącej w kraju i systemu międzynarodowego. Interesy narodowe bazują na podstawowych interesach Gruzji. Realizacja interesów narodowych Gruzji zapewnia stabilność i rozwój państwa, dobrobyt obywateli Gruzji, ich bezpieczeństwo, ochronę praw i wolności. Brak ochrony interesów narodowych zagraża podstawowym wartościom narodowym. Interesy narodowe Gruzji:

3.1 Zabezpieczenie integralności terytorialnej

Gruzja zobowiązana jest do odbudowy i zachowania integralności terytorialnej oraz zapewnienia trwałości granic, uznanych przez społeczność międzynarodową. Gruzja wykorzystuje wszystkie środki pokojowego i prawnego uregulowania spraw, które mogą pojawić się w okresie odbudowy na terytorium Gruzji porządku konstytucyjnego.

3.2 Zabezpieczenie jedności narodowej i zgody obywatelskiej

Gruzja zapewnia ochronę interesów i praw każdego obywatela, etnicznej czy religijnej grupy. W tym celu Gruzja buduje społeczeństwo na zasadach pluralizmu, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności i niedyskryminacji. Gruzja dąży do wzmocnienia w swoich obywatelach szacunku do konstytucji i zapewnienia obywatelom Gruzji możliwości samoidentyfikacji.

3.3 Stabilność regionalna

Sytuacja bezpieczeństwa Gruzji jest w pierwszej kolejności określana przez procesy zachodzące w Europie. Razem z nimi poważny wpływ mają zjawiska zachodzące w krajach Bliskiego Wschodu i Azji Centralnej. Gruzja szczególne znaczenie nadaje procesom, zachodzącym w basenie Morza Czarnego, na Kaukazie i w Rosji. Dla Gruzji ma duże znaczenie zachowanie na tym obszarze pokoju i bezpieczeństwa, a także rozwiązanie istniejących kwestii spornych drogą pokojową. Dzięki wielostronnej i dwustronnej współpracy międzynarodowej, Gruzja wnosi swój wkład we wzmocnienie systemu bezpieczeństwa regionalnego.

3.4 Wzmocnienie wolności i demokracji w sąsiednich krajach i regionach

Gruzja popiera wzmocnienie demokracji, wolności społeczeństwa obywatelskiego w sąsiednich krajach i regionach, traktując to jako istotny warunek zabezpieczenia bezpieczeństwa.

3.5 Wzmocnienie funkcji tranzytowej kraju i bezpieczeństwa energetycznego

Gruzja nadaje szczególne znaczenie funkcji korytarza tranzytowego i energetycznego. W tym celu aktywnie uczestniczy w międzynarodowych projektach energetycznych, transportowych i komunikacyjnych. Zapewnienie dostaw alternatywnych źródeł energii i innych surowców strategicznego znaczenia, a także rozwój regionalnie znaczącej infrastruktury strategicznej jest powiązane ze wzmocnieniem stabilności w Gruzji, jej rozwojem ekonomiczno-politycznym i wzrostem dobrobytu jej obywateli.

3.6 Bezpieczeństwo ekologiczne kraju i regionu

Jakość ochrony środowiska i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych jest ściśle związane z bezpieczeństwem społecznym i ochroną zdrowia. Z uwzględnieniem przyrodniczej różnorodności i tranzytowej funkcji Gruzji, szczególne znaczenie nadaje się bezpieczeństwu ekologicznemu dużych projektów regionalnych i międzynarodowych.

3.7 Zapewnienie samodzielności narodowej i kulturowej

Gruzja jako państwo z wielowiekową tradycją i bogatym dziedzictwem kulturowym, uważa za znaczący element zabezpieczenia bezpieczeństwa narodowego zachowanie kulturowej różnorodności i narodowej samodzielności.

4 Niebezpieczeństwa, ryzyka i wyzwania stojące przed bezpieczeństwem narodowym

4.1 Zagrożenia integralności terytorialnej

Główne zagrożenie bezpieczeństwa narodowego Gruzji dotyczy naruszenia integralności terytorialnej. Inspirowane i popierane z zewnątrz agresywne ruchy separatystyczne przekształciły się w konflikty zbrojne, co spowodowało faktyczne oderwanie się od Gruzji byłego autonomicznego obwołu Południowa Osetia i Abchazji oraz utratę kontroli władz Gruzji nad tymi terytoriami. Naruszenie integralności terytorialnej jest głównym źródłem określonych problemów, naruszających polityczną, ekonomiczną i socjalną stabilność kraju: do 300 tys. obywateli Gruzji było zmuszonych opuścić miejsca zamieszkania; granice państwa pozostają nie ustanowione; na niekontrolowanym obszarze znajdują się nielegalne grupy zbrojne; okoliczności sprzyjają działaniom grup terrorystycznych oraz kontrabandzie i zorganizowanej przestępczości transgranicznej; reżimy separatystyczne systematycznie łamą prawa człowieka. Naruszona integralność terytorialna, jeśli nie da się jej w czasie i efektywnie uregulować, może stworzyć zagrożenie dla funkcjonowania Gruzji jako pełnowartościowego państwa.

4.2 Przepływ konfliktów, mających miejsce w sąsiednich krajach

Przemieszczenie się na terytorium Gruzji konfliktów, mających miejsce w sąsiednich krajach, to poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Gruzji, które może skutkować destabilizacją kraju. Konflikty te mogą być

spowodowane prowokacjami ze strony państwowych i niepaństwowych aktywistów, jak to nie raz miało miejsce w wąwozie Pankiskim. Konflikty istniejące w sąsiednich krajach mogą warunkować masowy przyptyw na terytorium Gruzji uchodźców, stworzyć sprzyjające warunki dla międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i przemytu.

Brak kontroli na Gruzjińsko-Rosyjskiej Granicy państwowej na odcinku Abchazji i byłego południowoosetyńskiego obwodu autonomicznego zwiększa wyżej wymienione zagrożenia i tworzy dodatkowe czynniki, przeszkadzające w efektywnym rozwiązaniu powyższych problemów. Nieuregulowanie długotrwałych konfliktów w sąsiednich krajach, naruszenie stabilności w Rosji, szczególnie na północnym Kaukazie, może spowodować wciągnięcie Gruzji w konflikty. Dodatkowo, przebywanie na terytorium Gruzji jednostek wojskowych Federacji Rosyjskiej w określonych wypadkach niesie czynnik ryzyka dla stabilności kraju.

4.3 Interwencja wojskowa

Mało prawdopodobna, choć realna jest możliwość otwartej agresji wojennej przeciwko Gruzji. Znowu bezpieczeństwu kraju zagraża zbrojne naruszenie granic i wtargnięcie na terytorium kraju sił państwowych i pozapaństwowych. Niejednokrotnie dokonywano zamachów na suwerenność Gruzji i jej terytorialną integralność. Wyrażało się to w systematycznym naruszaniu powietrznej, lądowej i morskiej przestrzeni Gruzji i wojskowej agresji na terytorium kraju. Istnienie na niekontrolowanych przez władze Gruzji obszarach oraz w pobliżu granic kraju bezprawnych grup zbrojnych znacznie zwiększa możliwość odnowienia konfliktów zbrojnych i destabilizacji w Gruzji. Łącznie z tym, nadanie ludności regionów separatystycznych obywatelstwa Federacji Rosyjskiej stanowi potencjalne niebezpieczeństwo, gdyż w określonych wypadkach może być wykorzystane jako uzasadnienie ingerencji w wewnętrzne sprawy Gruzji.

4.4 Terroryzm międzynarodowy

Terroryzm międzynarodowy stanowi znaczące zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Gruzji, szczególnie uwzględniając rozmieszczone w sąsiednich regionach skupiska terroryzmu. Gruzja jako aktywny uczestnik międzynarodowej koalicji antyterrorystycznej może stać się miejscem dla aktów terroru międzynarodowego: mogą być dokonywane na szczególnie ważną dla bezpieczeństwa narodowego Gruzji infrastrukturę i obiekty, szczególnie na ropociągi i gazociągi oraz inne obiekty państwowe.

4.5 Przemyt i międzynarodowa przestępczość zorganizowana

Istnienie w sąsiednich krajach nieuregulowanych konfliktów, rozpowszechnione bezprawie w Abchazji i w dawnym południowoosetyńskim obwodzie, a także słaba kontrola granic państwowych stwarza sprzyjające warunki dla przestępczości zorganizowanej, co poważnie zagraża bezpieczeństwu narodowemu i gospodarce kraju; narusza stabilność Gruzji i regionu, przeszkadza

w ustanowieniu w kraju porządku i praworządności. Szczególne zagrożenie dla Gruzji stanowi wykorzystywanie tranzytowego położenia geograficznego w celu dokonywania powyższych przestępstw międzynarodowych.

4.6 Bazy wojskowe Federacji Rosyjskiej

Bazy wojskowe Rosji nie stanowią już bezpośredniego zagrożenia dla suwerenności kraju, chociaż do czasu ich całkowitego wyjścia istnienie na terytorium Gruzji jednostek wojskowych Federacji Rosyjskiej zawiera w sobie czynnik ryzyka dla bezpieczeństwa kraju. Gruzja z zadowoleniem przyjmuje wyprowadzenie baz wojskowych Rosji i uważa, że wypełnienie wspólnego „oświadczenia Ministerstw Spraw Zagranicznych Gruzji i Federacji Rosyjskiej” z dnia 30 maja 2005 roku będzie sprzyjać normalizacji stosunków dwustronnych i wzrostowi wzajemnego zaufania.

4.7 Korupcja i nieefektywny system zarządzania państwem

Wątpliwa tradycja demokratycznego systemu rządzenia na zasadach wzajemnego powstrzymywania i równowagi władz sprzyjała rozwojowi korupcji. W ostatnich latach korupcja przeniknęła we wszystkie sfery życia społecznego. Przybrała przy tym tak systematyczny i dramatyczny charakter, że stworzyła zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego poprzez rozgrabienie zasobów państwowych, załamanie wiary ludności w instytucje i wartości demokratyczne, spowolnienie rozwoju gospodarczego, co negatywnie odbiło się na jedności i harmonii społecznej. Doświadczenia ostatnich lat świadczą o tym, że jeśli korupcja i nieefektywność systemu państwowego nie będą przedmiotem stałej troski, mogą stać się zagrożeniem dla bezpieczeństwa narodowego.

4.8 Wyzwania gospodarcze i socjalne

Słabo rozwinięta gospodarka stanowi poważne wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego. Zapóźnienie gospodarcze sprzyjało pogorszeniu warunków życia ludności, degradacji systemu ochrony zdrowia i edukacji, pogorszeniu sytuacji demograficznej, wysokiemu poziomowi bezrobocia i wzrostowi skrajnego ubóstwa, co powodowało wzrost bezprawnych działań.

Nierównowaga rozwoju gospodarczego i społecznego oraz brak silnej klasy średniej wywołuje dysproporcje w warunkach bytowych ludności. Brak równowagi gospodarczej i społecznej pomiędzy centrum kraju i regionami zaostrza sytuację i może służyć rozpaleniu społecznych i politycznych ekstremizmów. Napięcia społeczne mogą być zagrożeniem dla stałego rozwoju kraju, stabilności i bezpieczeństwa narodowego.

4.9 Wyzwania energetyczne

Zależność Gruzji od zasobów energetycznych państwa, w którym brak gwarancji dla funkcjonowania wolnego rynku i własności prywatnej, a także niedostateczny rozwój własnych źródeł energii, niestabilność dostaw energii i zły stan techniczny infrastruktury energetycznej osłabiają Gruzję i tworzą sytuację sprzyjającą naciskom zewnętrznym.

Kwestie energetyczne, przy braku terminowych i efektywnych reakcji, mogą stanowić zagrożenie nie tylko dla rozwoju gospodarczego, ale i bezpieczeństwa narodowego.

4.10 Wyzwania informacyjne

Słabość państwowej polityki informacyjnej i infrastruktury jej urzeczywistnienia, a także opieranie się na niedostatecznych i niewiarygodnych informacjach może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego. Ponadto niedoskonały system ochrony informacji państwowej pod odpowiednim gryfem, bezprawny dostęp do państwowego systemu informacyjnego w celu zdobycia informacji i uszkodzenia systemu oraz ataki informacyjne przeciwko Gruzji ze strony sił zewnętrznych stanowią poważne wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego.

4.11 Wyzwania ekologiczne

Pogorszenie warunków naturalnych, klęski żywiołowe i klęski będące rezultatem działania człowieka mogą stanowić zagrożenie dla środowiska naturalnego Gruzji, dobrobytu obywateli i przyrodniczej różnorodności. Położenie Gruzji w strefie zagrożeń sejsmicznych wzmacnia jej bezbronność wobec katastrof przyrodniczych.

Akty terrorystyczne, dokonywane na infrastrukturę energetyczną, mogą poważnie zaszkodzić środowisku naturalnemu. Awarie wielkich zakładów przemysłowych w sąsiednich krajach mogą spowodować straty w środowisku naturalnym i wywołać negatywne skutki.

5. Podstawowe kierunki polityki bezpieczeństwa Gruzji

Celem polityki bezpieczeństwa narodowego Gruzji jest obrona interesów narodowych opartych na fundamentalnych wartościach, reagować na zagrożenia stojące przed krajem, zapobiegać ich przeradzaniu się w niebezpieczeństwa oraz zapobiegać rozwojowi istniejących niebezpieczeństw.

5.1 Wzmocnienie władzy państwowej i utrwalenie instytucji demokratycznych

Stanowczą wolą obywateli Gruzji jest budowa wolnego i demokratycznego społeczeństwa, zwierzchniość prawa i stworzenie systemu władzy na zasadach równych praw wszystkich obywateli, przejrzystości i odpowiedzialności przed narodem, która będzie gwarantem ochrony praw i wolności człowieka, każdego obywatela Gruzji. Taki system polityczny jest podstawą dalszego rozwoju kraju.

Konstytucja Gruzji zapewnia rozdział władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej, będąc podstawą demokratycznego systemu władzy.

Równoległe z reformowaniem i optymalizacją działalności organów ustawodawczych i wykonawczych w sposób aktywny przebiega reforma organów ochrony prawa i władzy sędziowskiej. Powołana została rządowa komisja do spraw reformy władzy państwowej, która powinna zapewnić efektywne wpro-

wadzenie strukturalnych i funkcjonalnych reform zarządzania. Trwa opracowanie „Strategii dobrego zarządzania”, której celem jest udoskonalenie systemu zarządzania, poprawienie przejrzystości sektora publicznego, zaangażowania społecznego, wzmocnienie zwierzchnictwa prawa i zapewnienie niezależności wszystkich trzech gałęzi władzy.

Gruzja szczególnie znaczenie nadaje formowaniu systemu władzy lokalnej i samorządu. W celu przeprowadzenia reform w tej sferze i decentralizacji systemu władzy państwowej powołana została państwowa komisja do spraw reformy systemu efektywnego zarządzania i organizacji terytorialnej.

Gruzja zapewnia stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju sektora pozarządowego i mass-mediów. Sprzyja to formowaniu silnego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego oraz zapewnia zwiększenie odpowiedzialności władzy przed społeczeństwem. Formowanie demokratycznego systemu władzy jest niemożliwe bez ukrócenia korupcji w sektorze państwowym. Sprzyjać temu będzie wzrost przejrzystości odpowiedzialności władz, a także sformowanie silnej służby publicznej z odpowiednimi gwarancjami socjalnymi. Dla wzmocnienia mechanizmów antykorupcyjnych wprowadza się odpowiednie zmiany instytucjonalne i prawodawcze. Opracowana i przyjęta „Narodowa strategia antykorupcyjna Gruzji” przewiduje wprowadzenie odpowiednich działań antykorupcyjnych. Władze Gruzji opracują i zatwierdzą plan działania dla wprowadzenia strategii antykorupcyjnej, gdzie będą określone planowane przedsięwzięcia, odpowiedzialne organy i terminy realizacji.

5.2 Poprawa obronności kraju

Dla poprawy obronności kraju Gruzja rozbudowuje siły zbrojne i wzmocnia mechanizmy obrony cywilnej. Współpracuje ze społeczeństwem światowym w celu ustanowienia pokoju i bezpieczeństwa w całym świecie oraz tworzy mechanizmy zarządzania kryzysami. Gruzja realizuje szeroko zakrojoną reformę obronną, w rezultacie której, w zgodzie ze standardami Paktu Północnoatlantyckiego, tworzy siły zbrojne ze zwiększonymi możliwościami, nowoczesne, efektywne, wytrwałe, mogące sprostać zagrożeniom stojącym przed bezpieczeństwem narodowym. Siły zbrojne Gruzji powinny umieć uczestniczyć w międzynarodowych operacjach walki z terroryzmem i utrzymania pokoju, a także udzielać pomocy władzom cywilnym w likwidacji skutków sytuacji nadzwyczajnych, uczestniczyć w zapewnieniu porządku społecznego i bezpieczeństwa obywateli. Reforma przewiduje nie tylko zmiany strukturalne, ale także modernizację infrastruktury zbrojnej oraz optymalizację liczebności sił dla prowadzenia możliwych operacji. W budowie sił zbrojnych duże znaczenie Gruzja nadaje pomocy ze strony zaprzyjaźnionych państw i pogłębieniu dwustronnej współpracy.

„Plan indywidualnego partnerstwa z NATO” i strategiczny przegląd systemu obrony leżą u podstaw realizacji powyższej reformy. Ustanowienie efektywnej, demokratycznej kontroli społecznej nad siłami zbrojnymi to jeden

z centralnych elementów reformy obrony. Ministerstwo Obrony Gruzji przekształciło się w resort cywilny, którym kieruje cywilny minister; trwa rozdział funkcji pomiędzy Ministerstwem Obrony i Sztabem Generalnym. Odpowiedzialność Ministerstwa Obrony gwarantowana jest przez parlament Gruzji – określa politykę Ministerstwa Obrony Gruzji, zatwierdza budżet obrony, kontroluje wydatki, przyjmuje przepisy prawne w zakresie obrony oraz kontroluje ich wykonanie.

Władze Gruzji dla poprawienia obronności kraju uważają za konieczne reformowanie systemu mobilizacyjnego i rozwój systemu przygotowania rezerwistów. Łącznie z tym, dla zapewnienia bezpieczeństwa ludności Gruzji, konieczny jest rozwój obrony cywilnej. Obrona cywilna powinna być mechanizmem zarządzania obroną państwową w czasie poważnych zagrożeń i kryzysów.

Odbywać się będzie przygotowanie obywateli w celu obrony i zapewnienia ochrony wartości materialnych i kulturowych Gruzji w nadzwyczajnych sytuacjach drogą ograniczenia bądź likwidacji poniesionych strat. Uczestnicząc w wielonarodowościowych, antyterrorystycznych, pokojowych, ratowniczych, humanitarnych operacjach, Gruzja zdobywa bogate doświadczenia, chociaż najważniejsze jest to, że Gruzja wnosi swój wkład w bezpieczeństwo euroatlantyckie. Uczestnicząc w światowej koalicji antyterrorystycznej, Gruzja wnosi swój wkład we wzmocnienie stabilności w różnych regionach świata. Wojskowi Gruzji uczestniczyli w operacjach NATO w Afganistanie, obecnie prowadzą misję pokojową w Kosowie i Iraku.

Gruzja tworzy system zarządzania kryzysowego, który pomoże unikać i zapobiegać kryzysom, odpowiednio i efektywnie rozwiązywać sytuacje pokryzysowe i zapewnić natychmiastowe decyzje. System zarządzania kryzysowego powinien zapewnić skoordynowane działania organów państwowych. Włączone w proces uregulowania konfliktów państwo powinno dokładnie określić funkcje i odpowiedzialność instytucji pozarządowych, międzynarodowych i humanitarnych. Przy Radzie Bezpieczeństwa Narodowego Gruzji tworzy się scentralizowany i wspólny system zarządzania kryzysowego.

5.3 Odbudowa integralności terytorialnej Gruzji

Naruszona integralność terytorialna Gruzji, jaka istnieje w jej granicach na niekontrolowanych obszarach, przeszkadza w formowaniu demokratycznego państwa. Reintegracja Gruzji i odbudowa w kraju zasady zwierzchności prawa jest jednym z najważniejszych priorytetów polityki bezpieczeństwa narodowego. Państwowa polityka reintegracji zakłada uczestnictwo w ustanowieniu konstytucyjnego porządku Gruzji, Abchazji i dawnego autonomicznego obwodu południowoosetyńskiego.

Władze Gruzji zobowiązane są podjąć właściwe i efektywne kroki, które będąc ukierunkowane na pokojowe uregulowanie konfliktów, bazując na metodach i zasadach ustanowionych w prawie międzynarodowym, są też go-

towe zapewnić ochronę obywatelskich, politycznych, ekonomicznych, społecznych, religijnych i kulturowych praw wszystkich grup etnicznych, zamieszkujących na jej terytorium. Gruzja dała impuls istniejącym władzom Abchazji i byłego południowoosetyńskiego obwodu autonomicznego do prowadzenia politycznego dialogu o statusie politycznym regionów i rozgraniczeniu pełnomocnictw z władzą centralną w oparciu o nienaruszalność terytorialnej integralności Gruzji i zasady narodowej autonomii regionalnej. W związku z zagadnieniem byłego autonomicznego obwodu osetyńskiego nowa inicjatywa prezydenta Gruzji: „inicjatywa rządu Gruzji w sprawie pokojowego uregulowania konfliktu w Południowej Osetii” jest podstawą odbudowy zaufania i uregulowania istniejących sprzeczności. Inicjatywa ta proponuje byłemu południowoosetyńskiemu obwodowi autonomicznemu status autonomii, odrzuca użycie siły, bazuje na zasadach nienaruszalności kulturowej indywidualności, samookreślenia, ochrony praw mniejszości narodowych, praw i wolności, określonych w konstytucji Gruzji i równości praw obywateli. W związku z kwestią Abchazji przygotowany z inicjatywy ONZ, Sekretarza Generalnego ONZ i grupy zaprzyjaźnionych państw „USA, Niemcy, Wielka Brytania, Rosja, Francja” dokument „O podstawowych zasadach rozgraniczenia pełnomocnictw pomiędzy Tbilisi a Suchumi” stanowi ramy, które przewidują przyjęcie przez Abchazję odrębnego statusu oraz zapewnienie praw i interesów wielonarodowej ludności Abchazji. W uregulowaniu konfliktu Abchaskiego dużą rolę odegrała działalność Sekretarza Generalnego ONZ, grupy zaprzyjaźnionych państw oraz przedłużenie gruzińsko-abchaskich negocjacji w ramach genewskiego procesu pokojowego.

Powrót osób przymusowo przesiedlonych i uchodźców do miejsc stałego zamieszkiwania oraz stworzenie im gwarancji bezpieczeństwa powinno być zrealizowane na zasadach sprawiedliwości, równoprawności, praw i wolności człowieka. Gruzja sprzyja wszystkim pokojowym propozycjom, które będą sprzyjać pokojowemu i sprawiedliwemu uregulowaniu istniejących konfliktów. Dla pomyślnego uregulowania tych konfliktów na bazie zaproponowanych przez Gruzję inicjatyw konieczne jest bardziej aktywne zaangażowanie wspólnoty międzynarodowej. Da to koniec monopolizacji jednego z czynników procesu pokojowego.

5.4 Integracja z Paktem Północnoatlantyckim i Unią Europejską

Gruzja, jako państwo regionu czarnomorskiego i południowo-wschodniej Europy, stanowi historyczną, geograficzną, polityczną i kulturową część tego kontynentu. Integracja z europejskim i euroatlantyckim systemem gospodarczym i bezpieczeństwa jest stanowczą wolą ludu Gruzji. Gruzja z zadowoleniem przyjmuje poszerzenie NATO i Unii Europejskiej. Sądzi, że integracja krajów regionu czarnomorskiego z NATO i Unią Europejską znacząco wzmocni bezpieczeństwo tego regionu i jego południowo-wschodnich granic. Przynależność do Paktu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej stanowi

najważniejszy priorytet polityki zagranicznej i bezpieczeństwa narodowego Gruzji.

5.4.1 Członkostwo w NATO

Gruzja traktuje NATO jako organizację bezpieczeństwa zbiorowego, będącą głównym mechanizmem zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności na przestrzeni północnoatlantyckiej. Współpraca z NATO sprzyja wzmocnieniu w Gruzji wartości demokratycznych, realizacji demokratycznych reform, szczególnie w sferze obronności, a także tworzeniu bezpiecznego i stabilnego środowiska. Poprzez uczestnictwo w NATO Gruzja otrzyma nie tylko bezprecedensowe gwarancje militarnego i politycznego bezpieczeństwa Europy, szczególnie regionu czarnomorskiego. Gruzja już udowodniła swoją gotowość do ponoszenia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo zbiorowe poprzez wysłanie kontyngentu wojskowego do Afganistanu i Kosowa.

20 października 2004 roku NATO przyjęło plan partnerski IPAP. Jego wypełnienie ma istotne znaczenie dla członkostwa w NATO. Plan ten przewiduje kompleksowe reformy w zakresie polityki, obrony, bezpieczeństwa, gospodarki i innych dziedzin, niezbędnych dla uznania Gruzji za kraj stabilnej demokracji i zaufanego partnera NATO.

Gruzja wypełnia powyższy plan działania, zawierający niezbędne przedsięwzięcia. Gruzja zobowiązana jest do stałego wykonywania działań przewidzianych w IPAP, co będzie znacząco sprzyjać włączeniu Gruzji do NATO.

Gruzja aktywnie współpracuje z członkami NATO i krajami partnerskimi w ramach Partnerstwa dla Pokoju.

Gruzja szczególne znaczenie nadaje dwustronnej współpracy z członkami NATO w sferze polityki, bezpieczeństwa i obrony.

5.4.2 Integracja z Unią Europejską

Gruzja traktuje Unię Europejską jako współpracę państw, która zapewni pokój i pomyślność w Europie. Współpraca z Unią Europejską sprzyja demokratycznym reformom w Gruzji, wzmocnieniu wolnej gospodarki rynkowej i bezpieczeństwa. Gruzja podziela ogólne wartości i cele Unii Europejskiej. Uważa, że członkostwo w Unii Europejskiej stanowi znaczącą gwarancję ekonomicznego i politycznego rozwoju kraju. Wraz z tym Unia Europejska wzmocni swoją pozycję na wybrzeżu Morza Czarnego i jego odbudowę jako strefy handlu. Podstawowymi „ramami prawnymi” współpracy Gruzji i Unii Europejskiej jest „Porozumienie o partnerstwie i współpracy”. Do celów partnerstwa odnosi się wzmocnienie dialogu politycznego, gospodarki rynkowej, demokracji, handlu, inwestycji, a także wzmoczenie harmonijnych kontaktów gospodarczych i stworzenie podstawy stosunków prawnych, gospodarczych, socjalnych, finansowych, technologicznych i kulturowych. W ramach porozumień o partnerstwie i współpracy Gruzja dostosowuje swoje prawodawstwo do wymagań Europejskich. W lipcu 2004 roku Gruzja była włączona w politykę sąsiedzką UE. Politykę tę stanowią cztery wolności (przemieszczania

się ludzi, towarów, usług i kapitału) dla pełnego i efektywnego rozwoju instytucji państwowych oraz współpracy w sferze naukowej. Oprócz tego istnieje możliwość dialogu politycznego, ochrony granic i zarządzania kryzysowego. W ramach polityki sąsiedztwa Gruzja duże znaczenie nadaje opracowaniu programu działania i jego realizacji z wykorzystaniem wszystkich możliwości Unii Europejskiej. Po znaczącym postępie w sferze socjalnej, gospodarczej, inwestycyjnej, prawnej i politycznej, Gruzja zamierza rozwijać format integracji wyższego stopnia, aż stanie się możliwe jej członkostwo w Unii Europejskiej. W Gruzji dokonują się reformy prawne i inwestycyjne w zgodzie ze standardami Unii Europejskiej.

Gruzja w pełni zgadza się z dokumentem strategii bezpieczeństwa Unii Europejskiej – „Bezpieczna Europa w lepszym świecie” i wyraża gotowość do uczestnictwa w jej implementacji.

5.5 Wzmocnienie kontaktów zewnętrznych

Polityka zagraniczna jest jednym z głównych kierunków bezpieczeństwa narodowego Gruzji i stawia sobie za cel sformułowanie sprzyjającego środowiska międzynarodowego. Wypełniając ten cel, Gruzja współpracuje ze społecznością międzynarodową w formie dwu- i wielostronnej.

5.5.1 Strategiczne partnerstwo ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej

Gruzja kontynuuje strategiczną współpracę z USA. Od dnia osiągnięcia niezależności Gruzji, USA aktywnie podtrzymuje jej państwowość, demokrację, obronność i rozwój gospodarki. Nieprzerwana pomoc Gruzji ze strony USA wyraża się różnymi programami współpracy, znacznie sprzyja rozwojowi gospodarki rynkowej i demokracji w Gruzji oraz jej dążeniu, by zostać członkiem struktur euroatlantyckich. Realizowane są także amerykańskie programy kształcenia, które sprzyjają podniesieniu wykształcenia i kwalifikacji gruzińskich studentów. Obronność Gruzji znacznie wzrosła dzięki programom USA. Zgodnie z programem kształcenia (GTEP), który jest realizowany z inicjatywy USA, odniesiono znaczny sukces w procesie stworzenia nowoczesnych sił zbrojnych Gruzji. Wyszkolone kadry stanowią podstawowe jądro armii Gruzji. Gruzja aktywnie kontynuuje inspirowaną przez USA polityczną i wojskową kampanię antyterrorystyczną. Przeszkolone w ramach programu USA oddziały pomyślnie uczestniczą w antyterrorystycznych i pokojowych misjach, zarówno w Gruzji, jak i poza jej granicami. Obecnie 850 wojskowych Gruzji uczestniczy w zorganizowanej przez Stany Zjednoczone pokojowej operacji w Iraku.

5.5.2 Strategiczna współpraca z Ukrainą

„Rewolucja Róż” Gruzji i „Pomarańczowa Rewolucja” na Ukrainie, które są odbiciem ogólnej trwałości demokracji i wartości wolności, zaczęły nową erę we współzależnościach dwóch krajów. Strategiczna współpraca Gruzji i Ukrainy opiera się na historycznie sformowanej przyjaźni obu narodów. Po

osiągnięciu niezależności przez oba kraje została ona zinstytucjonalizowana bezprecedensowym porozumieniem zawartym w 1993 roku „O przyjaźni, współpracy i samopomocy między Ukrainą i Gruzją”. Gruzja i Ukraina zawiązały partnerskie relacje w różnych sferach: wolny handel, współpraca przemysłowa, wojskowa, nauka i pomoc. Gruzja stara się maksymalnie wykorzystywać strategiczne możliwości partnerstwa z Ukrainą. Gruzja i Ukraina współpracują w dziedzinie zagranicznego i narodowego bezpieczeństwa, nie tylko w formie dwustronnej, ale i w takich wielostronnych strukturach, jak: ONZ, OBWE, Organizacja Współpracy Gospodarczej Basenu Morza Czarnego i GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan, Mołdawia). Gruzja z radością wita włączenie Ukrainy do grupy jej przyjaciół w ONZ. Dla Gruzji dość znaczące jest partnerstwo z Ukrainą w procesie integracji z Unią Europejską i NATO.

5.5.3 Strategiczna współpraca z Turcją

Turcja jest czołowym partnerem Gruzji w regionie, który podtrzymuje wysiłki Gruzji w dziedzinie gospodarki, polityki i stworzeniu uczelni wojskowych.

Po przywróceniu niezależności Gruzji, Turcja jest jej znaczącym partnerem w handlu i gospodarce. Zacieśnianie ekonomicznych współzależności i wspólne transportowe i energetyczne programy, takie jak realizacja ropociągów Baku-Tbilisi-Ceyhan i Baku-Tbilisi-Erzurum są strategicznymi dla obu krajów. Oprócz tego, istotne dla obu stron jest zacieśnienie współpracy w ramach Morza Czarnego. Turcja to dla Gruzji znaczący partner wojskowy: w szkoleniu oddziałów wojskowych i w modernizacji struktur wojskowych. Wszystko to znacznie wzmocniło siły zbrojne Gruzji. Turcja gra także znaczącą rolę w przygotowaniu wojskowego personelu, w rozwoju akademii wojskowych.

5.5.4 Współpraca z Azerbejdżanem i Armenią

Gruzję z Azerbejdżanem i Armenią wiążą ukształtowane, tradycyjne dobrośiedzkie więzi. Jest oczywiste, że szczególne znaczenie ma wspólne podejście do przyszłego rozwoju regionu, rozwoju regionalnej współpracy, stworzenie wspólnej przestrzeni gospodarczej i ukształtowanie wspólnego rynku, wszystko to będzie znacznie sprzyjać stabilności w regionie i jego pomysłowości.

Istnienie konfliktu w Górskim Karabachu tworzy niebezpieczeństwo stabilności w krajach regionu. Gruzja będzie witać pokojowe uregulowanie tego konfliktu i aktywniejsze zaangażowanie społeczności międzynarodowej w procesie pokojowym; będzie to sprzyjać wzmocnieniu bezpieczeństwa w regionie i zacieśnieniu współpracy. Gruzja stara się pogłębiać partnerskie stosunki z Azerbejdżanem i Armenią na bazie współpracy w ramach kontaktów dwustronnych. Stosunki Gruzji z Azerbejdżanem uformowały się w strategicznej współpracy, we wspólnych energetycznych, transportowych

i komunikacyjnych projektach: sprzyjają one znacznie stabilności obu krajów i ich pomyślności. Gruzja także ściśle współpracuje z Azerbejdżanem w sferze polityki i bezpieczeństwa oraz w procesie integracji euroatlantyckiej. Współpraca Gruzji i Azerbejdżanu w ramach GUAM, wstąpienie Azerbejdżanu w skład Unii Europejskiej i w pokojową politykę europejską oraz udział w „Partnerstwie dla Pokoju” NATO służą naszym wspólnym celom. Gruzja uważa, że dobrosąsiedzkie stosunki z Armenią są wzajemnie pożytecznymi relacjami, odpowiadają i sprzyjają tradycyjnej przyjaźni obu państw, ekonomicznemu dobrobytowi i politycznej stabilności. Gruzja i Armenia powinny wykorzystywać możliwość wspólnych ekonomicznych, komunikacyjnych i transportowych projektów. Według Gruzji, Armenia winna odnosić korzyści z tranzytowego położenia Gruzji i przewozić ormiańską produkcję przez terytorium Gruzji. Gruzja i Armenia aktywnie współpracują w takich regionalnych formach, jak Organizacja Współpracy Gospodarczej Basenu Morza Czarnego (BSEC). Gruzja popiera udział Armenii w polityce sąsiedztwa Unii Europejskiej i wspiera jej aktywną współpracę z NATO. Gruzja kontynuuje pracę ze społecznością międzynarodową

5.5.5 Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Gruzja rozpatruje ją jako wspaniałą możliwość zatwierdzenia europejskich wartości i norm w sferze politycznej, prawnej, społecznej i kulturalnej. Gruzja jest oddana europejskim standardom, co jest znaczącą przesłanką dla stworzenia państwa opartego na zachodnich wartościach i normach.

Gruzja stara się wypełniać rekomendacje Unii Europejskiej w zakresie rozwoju demokracji na poziomie lokalnym i regionalnym, obowiązkowych mechanizmów ochrony praw mniejszości narodowych i praworządności.

Gruzja nadaje wielkie znaczenie udziałowi członków Parlamentu Gruzji w parlamentarnych zgromadzeniach OBWE i Unii Europejskiej, traktuje je jako znaczący mechanizm konsensusu na politycznym poziomie.

5.6. Walka z międzynarodowym terroryzmem, przemytem i międzynarodową przestępczością zorganizowaną

Gruzja jest przeciwko przejawom terroryzmu w każdej formie, przeciwko nowemu, narastającemu niebezpieczeństwu. Antyterrorystyczny cel polityki rządu Gruzji jest zabezpieczeniem bezpieczeństwa obywateli Gruzji i innych instytucji państwowych. Dla osiągnięcia tego celu władze Gruzji rozwijają możliwości walki z terroryzmem, w tym służby specjalne, siły zbrojne i organy ochrony prawnej. Dla uniknięcia wykorzystania terytorium Gruzji przez terrorystów w celach tranzytowych rząd Gruzji wzmacnia ochronę granic i aktywnie współpracuje z sąsiednimi państwami pod kątem antyterroryzmu. Realizacja walki z terroryzmem stawia za cel także zatwierdzenie wyraźnych procedur śledztwa aktów terrorystycznych. W wielonarodowych operacjach antyterrorystycznych Gruzja otrzymuje potężne doświadczenie i co najważniejsze wnosi swój wkład w działalność koalicji antyterrorystycznej. Szczegół-

ne znaczenie nadaje się ochronie transportowych i energetycznych struktur, w szczególności rurociągów naftowych i gazociągów. Gruzja urzeczywistnia aktywną międzynarodową współpracę według efektywnego wykonania wskazanych zadań.

Dla Gruzji jednym z głównych priorytetów jest realizacja zdecydowanych kroków przeciwko przemytowi, bezprawnemu handlowi bronią i narkotykami, szkoleniu ludzi do zorganizowanych przestępstw międzynarodowych. Dla pomyślnego uregulowania tych problemów niezbędna jest wola polityczna, konsolidacja wysiłków i reforma odpowiednich resortów.

Po „rewolucji róż” rząd Gruzji pokazał niewzruszoną wolę uregulowania rzeczonych problemów. W wyniku zorganizowanej polityki państwa przemyt i ponadpaństwowa zorganizowana przestępczość znacznie zmalały, odbiło się to zdecydowanym obniżeniem poziomu szarej strefy, poprawą położenia ekonomicznego i wzrostem dochodów państwa. Dla zabezpieczenia stałości tego procesu obowiązkowa jest realizacja reform i związanie bazy prawodawczej z żądaniami walki przeciwko przemytowi i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i terroryzmowi. Niezbędna jest instytucjonalna reforma ochrony prawnej systemu, jej decentralizacja i koordynowane działanie odpowiednich państwowych instytucji. Bez rekonstrukcji porządku konstytucyjnego na całym terytorium Gruzji i w wyniku długotrwałego stanowienia pokoju w jej granicach, kraj poradzi sobie z tymi niebezpieczeństwami, jakkolwiek wymaga to ogromnych wydatków z państwowych zasobów, a jakość ochrony pozostaje na niskim poziomie. Realizowana jest modernizacja ministerstwa spraw wewnętrznych. Służba kontrwywiadu przeszła pod kontrolę ministerstwa spraw wewnętrznych, a departament rozpoznania zewnętrznego podległy jest Prezydentowi Gruzji. Następuje przekształcenie państwowego departamentu ochrony granic ze zmilitaryzowanej służby w służbę ochrony granic z funkcjami społeczno-politycznymi. Konieczne trzeba prowadzić realizację reform przy zastosowaniu programów pomocy zewnętrznej, tak by skończyć formowanie systemu instytucjonalnej ochrony praw. Będzie to mocną gwarancją porządku prawnego.

5.7 Polityka bezpieczeństwa ekonomicznego

Polityka bezpieczeństwa ekonomicznego Gruzji stawia za swój cel stworzenie niezbędnych ekonomicznych warunków dla rozwoju Gruzji i bezpieczeństwa narodowego. Ożywienie gospodarki jest rezultatem długofalowej polityki, która w dłuższej perspektywie służy stabilnemu rozwojowi, opartemu na zasadach gospodarki rynkowej.

Priorytetami polityki bezpieczeństwa gospodarczego Gruzji są:

- Ustanowienie makroekonomicznej stabilności za pomocą poprawy systemu budżetowego i administrowania podatkowego, adekwatna polityka pieniężno-kredytowa, wdrożenie efektywnych zasad wydatkowania i efektywnej służby państwowej;

- Rozwój prywatnego sektora i stworzenie miejsc pracy przy pomocy stabilności małego i średniego biznesu i ochrony praw prywatnego sektora;
- Poprawa inwestycyjnego klimatu w sektorze rolnictwa i rozwoju rynku rolnego;
- Stworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi tradycyjnej i innowacyjnej gospodarki;
- Rozwój i pełna realizacja turystycznego potencjału Gruzji;
- Zmniejszenie społecznej i ekonomicznej nierównowagi między regionami i stolicą. Opracowanie regionalnych programów rozwoju regionów i strefy górskiej;
- Rozwój rynkowej infrastruktury przy pomocy opracowania i realizacji potencjału tranzytowego, transportowego i komunikacyjnego kraju;
- Aktywny udział w międzynarodowych ekonomicznych projektach, co będzie sprzyjać integracji Gruzji w globalnej gospodarce;
- Sprzyjanie specjalistycznemu potencjałowi Gruzji;
- Stworzenie warunków dla zdrowej konkurencji i biznesu, niedopuszczenie do ograniczenia w prawach konkurencji, zwłaszcza w dziedzinie komunikacji i energetyki. Po „rewolucji róż” zauważalny jest znaczny postęp w dziedzinie gospodarki, znacznie zmniejszyła się szara strefa gospodarcza i poziom korupcji.

Znacznie wzrósł budżet państwa, postępuje na szeroką skalę prywatyzacja, płace wzrosły, zaczęła się rekonstrukcja infrastruktury. Te reformy Gruzja urzeczywistnia w oparciu o państwowy program rozwoju gospodarczego i pokonania biedy.

5.8. Polityka bezpieczeństwa społecznego

Celem jest zapewnienie społecznego bezpieczeństwa i społecznej jedności ludności Gruzji. Gruzja urzeczywistnia politykę społecznego bezpieczeństwa, a jej priorytety są następujące:

- pokonanie biedy i społecznego wyobcowania;
- poprawa poziomu życia i sprzyjanie formowaniu silnej warstwy średnie;
- formowanie nowoczesnego systemu wykształcenia;
- zabezpieczenie powszechnego wykształcenia początkowego i średnie;
- poprawa jakości wyższego wykształcenia i dostosowanie jego poziomu do międzynarodowych standardów i norm, żądań rynku pracy;
- reformowanie systemów emerytalnego i społecznej ochrony, zabezpieczenie docelowego programu pomocy społecznej; zakończenie zadłużeń systemu emerytalnego;
- reformowanie systemu służby zdrowia, sprzyjanie wprowadzeniu standardów podwyższenia jakości i dostępności usług medycznych;
- prewencja społecznie niebezpiecznych chorób (gruźlica, AIDS, narkomania). Rząd Gruzji urzeczywistnia aktywną politykę społecznej ochrony zdrowia. Zauważalne są postępy, trwa intensywna reforma wykształcenia,

zlikwidowana została znaczna część starych emerytalnych zadłużeń. Bez zakłóceń realizowany jest program pomocy społecznej.

5.9. Polityka bezpieczeństwa energetycznego

Gruzja jest częścią energetycznego korytarza pomiędzy Zachodem i Wschodem oraz Północą i Południem. Ma to wielkie znaczenie dla politycznej niezależności kraju i dla ekonomicznego rozwoju. Władze uświadamiają sobie rolę, która przypada Gruzji w wyniku istniejących zasobów energetycznych w regionie Morza Kaspijskiego i Morza Czarnego. Już działają rurociągi naftowe Baku-Supsa i Baku-Tbilisi-Ceyhan, a gazociąg Baku-Tbilisi-Erzurum zadziała w 2006 roku. Gruziński rząd jest zaangażowany, by zapewnić skuteczne działanie tych przedsięwzięć. Żeby zapewnić bezpieczeństwo energetyczne i niezależność, Gruzja winna prowadzić politykę ukierunkowaną na urozmaicenie dostaw energii i źródeł importu, większej wydajności energetycznej i tworzenie systemu zapobiegania kryzysom energetycznym i systemowi zarządzania. Dla tych celów Gruzja powinna stworzyć sprzyjające warunki dla przyciągania obcych inwestorów, poprawić międzynarodową współpracę w sektorze energetycznym, aktywnie w niej uczestniczyć. Konieczne są do przyciągnięcia inwestycji sprzyjające warunki w dziedzinie energetyki, nasilenie międzynarodowej współpracy i aktywny udział w Europejskim Projekcie Energetycznym.

Rząd Gruzji zaczął reformowanie sektora energetycznego. Krótkoterminowe projekty zawierają następujące przedsięwzięcia:

- wykorzenienie energodeficytu;
- rewitalizacja infrastruktury gazu ziemnego i energii elektrycznej;
- finansowe uzdrowienie oraz liberalizacja sektora energetycznego.

5.10 Polityka bezpieczeństwa informacyjnego

Gruzja rozumie, że administracja publiczna będzie efektywna tylko wtedy, kiedy polityka informacyjna państwa będzie spójna, a podawana informacja będzie wiarygodna. Spójna i przekonująca prezentacja pozycji kraju, zarówno w sprawach polityki wewnętrznej, jak i międzynarodowej, jest podstawowym elementem bezpieczeństwa narodowego każdego państwa. Gruzja duże znaczenie nadaje ochronie informacji tajnych, prawnym regulacjom bezpieczeństwa technologii informacyjnych i ochronie systemów informacyjnych państwa. Ponadto pewny strumień wiarygodnej informacji przed i podczas kryzysów jest koniecznym warunkiem wstępnym dla pomyślnego zapobiegania i rozwiązywania kryzysów. Gruzja tworzy odpowiednią prawodawczą bazę i infrastrukturę, która jest niezbędna dla poprawy jakości informacji, jej ochrony i przechowania. Przy Radzie Bezpieczeństwa Narodowego została powołana Agencja Specjalnej Łączności Państwowej i Informacji. Przy Radzie Bezpieczeństwa Narodowego powstaje centrum, które będzie sprzyjać regularnemu przekazywaniu informacji, międzyresortowej koordynacji i koordynowaniu zarządzania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych.

5.11 Polityka bezpieczeństwa ekologicznego

Polityka bezpieczeństwa ekologicznego Gruzji stawia za swój cel ochronę bezpieczeństwa ludności i otaczającego ich środowiska za pomocą zapobiegania znacznemu zmniejszaniu się naturalnych zasobów na skutek działalności człowieka.

Przedsięwzięcia przeciwko zanieczyszczeniom będą realizowane drogą ustanowienia kontroli nad źródłami zanieczyszczenia: Prewencja skażenia gleby; Oczyszczenie terytorium Gruzji od odpadów promieniotwórczych i paliwa raketowego; Zapewnienie zdrowej żywności; Stopniowe przybliżenie prawodawstwa Gruzji do standardów OBWE i Unii Europejskiej.

Rząd kraju jest świadom, że bezpieczeństwo ekologiczne Gruzji potrzebuje bliskiej współpracy regionalnej i międzynarodowej. Pomyślna współpraca między Azerbejdżanem, Armenią i Gruzją w dziedzinie ochrony środowiska będzie sprzyjać ochronie otaczającego środowiska i bezpieczeństwu ekologicznemu.

5.12 Ochrona spuścizny kulturowej

Rząd Gruzji jest świadomy, że rozwój sfery kultury jest koniecznym warunkiem statecznego rozwoju i ochrony bezpieczeństwa.

Dbanie o ochronę kulturalnej spuścizny sprzyja nowoczesnej i tradycyjnej sztuce gruzińskiej, wyrażana jest troska o pomniki architektoniczne i krajo-brazowe. Gruzja tworzy odpowiednie warunki i gwarancje dla ochrony kulturalnej spuścizny zamieszkujących na jej terenie mniejszości narodowych.

Gruzja promuje i chroni swój język państwowy i sztukę, by zapewnić szacunek dla kraju i języka gruzińskiego.

Zakończenie

Po przywróceniu niezależności Gruzja po raz pierwszy przyjmuje koncepcję swojego bezpieczeństwa narodowego. Tym dokumentem Gruzja pokazuje swojemu narodowi i całemu światu kierunek, w którym podąża w drodze budowania silnego państwa. Naród Gruzji twardo zdecydował, by współpracować z tymi narodami, które mają demokratyczne organizmy państwowe, szanują prawa człowieka i praworządność.

Każde ministerstwo Gruzji i inne państwowe resorty w swojej dziedzinie i w ramach kompetencji opracowują branżowe strategie, opierając się na niniejszej koncepcji i przystąpią do jej natychmiastowej realizacji według konkretnych planów działania. Tylko za pomocą takiego ukierunkowania i poprawnego wyrażenia kierunku rozwoju państwa zostanie umożliwiona realizacja założeń sformułowanych w koncepcji, fundamentalnych narodowych wartości i interesów.

Dokument ten przewiduje pewne, wynikające z dążeń narodu Gruzji, ambitne, aczkolwiek niezbędne kroki, które kraj już podejmuje. Gruzja całkowicie uświadamia sobie, że przejście tej drogi wymaga czasu, oddania i wielkiej pracy. Na tej drodze jest wiele problemów, ale i możliwości, które winny być wykorzystane. Wysiłkami narodów Gruzji, wytrwałą pracą rządu Gruzji i przy pomocy międzynarodowej współpracy Gruzja będzie w stanie stworzyć państwo, które wzbudzi dumę jego obywateli, będzie kierować się zasadami pokojowego istnienia, demokratycznymi wartościami i zajmie godne miejsce we wspólnocie narodów.

(tłumaczył z j. rosyjskiego *Rafał Czachor*)